

MIROVINSKI MALJ

Kako se u Hrvatskoj vode javne rasprave? Kreativnosti nema kraja. Naime, općenita je praksa da ministri povremeno sudjeluju na okruglim stolovima i na njima predstave tek neke novine koje se predviđaju zakonom na kojem rade, a te novine postaju uskoro starine, pa u sljedećem gradu imamo nove novine. Zatim, kako se ne bi mislilo da su tehnološki nepismeni, na web stranicu stave teze bez veze, te osnuju skupinu za razbarušene sindikaliste, koju sazivaju kad je već sve odlučeno na nekom okruglom stolu u trećem gradu, ili na sastanku u Akademiji znanosti ili u Udruzi banaka, a možda i na kućnom savjetu mjesne zajednice predlagatelja zakona.

Udruge umirovljenika nisu baš poželjni sugovornici jer stalno nešto traže, a općepoznata je činjenica da su umirovljenici proračunski teret, pa bi im bilo bolje da se stišaju. Onda naprave neki prijedlog zakona, koji je obično neugodno iznenađenje za mnoge, jer su se sa svim dionicima prethodno dogovorili nešto drugo. Taj se prijedlog upućuje na javnu raspravu, no ona je, zapravo, izigravanje rasprave. Sve se svodi na to da se nacrt zakona objavi na internetskoj stranici ministarstva, na kojoj stoji doslovno 15-ak dana i puka je sreća hoće li stručnjaci primijetiti da je tekst objavljen i pisano - putem obrasca na stranici - dostaviti svoje prijedloge na vrijeme.

Kraj takve "rasprave" označava internetski odgovor iz ministarstva na pristigle primjedbe, sa šturim obrazloženjem oko toga zašto se prijedlog prihvaća ili ne. U slučaju Zakona o mirovinskom osiguranju, zapravo i nema uvažених primjedbi, već se tek udara žig „Komentar se ne prihvaća.“ I onda ga je Ministarstvo ponosno na svoju „pacifikaciju zainteresiranih dionika“ poslalo Vladi, a Vlada ga je uputila u saborsku proceduru, a da nitko živ nije sudjelovao u demokratskoj javnoj raspravi. Jer nije bilo ni de-

**KOMENTAR
SE NE
PRIHVAĆA!**

mokratske, niti javne rasprave. Poslodavci nisu pitani hoće li radosno „poticati“ svoje ostarjele radnike koji su prekoračili mirovinsku dob; sindikati nisu poslušani ni o čemu, osim što im je prihvaćeno da se riječ „šport“ promijeni u riječ „sport“. Diskriminirane žene koje su, čudom, navale na web stranicu ministarstva i iznosile svoje prigovore, kao ni branitelji, rudari, bivši djelatnici u JNA i druge zakinute kategorije... nisu uzeti za ozbiljno. „Komentar se ne prihvaća!“

Gdje su te analize i simulacije da će upravo ova mirovinska reforma konačno povećati relativnu vrijednost mirovina na udjel neto mirovine u prosječnoj neto plaći sa sadašnjih 39 na čak 60 posto? Ministar ih vuče iz rukava, a pritom konzultira i svoju kristalnu kuglu i radosno nam javlja kako će uskoro Hrvatska uvoziti radnike. Koji šamar nezaposlenim mladima koje su još do jučer prehranjivali njihovi roditelji, bake i djedovi, ali to sad više neće moći, jer im nestaje kupovna moć i za vlastito preživljavanje. Koliko će se povećati stopa invalidnosti radnika zbog povećanja dobi za umirovljenje? Svakako previše pitanja za desetak dana javne rasprave o prevažnom zakonu i povećanju dobi za umirovljenje zbog čega se trgovali europskih gradova pune demonstrantima. Neke čudne škare su odlučile da će biti tako ili nikako.

Hoće li doista Hrvatska stranka umirovljenika učiniti predsjedan i okrenuti koalicijski brod prema demokraciji. Silvano Hrelja je rekao: „Čini nam se da Prijedlog zakona o mirovinskom osiguranju nije posve dobar i sigurno ćemo izaći sa svojim primjedbama tijekom prvog čitanja. Štoviše, nadam se da ćemo između dva čitanja održati i jedan koalicijski sastanak kako bismo još jednom raspravili neke detalje i bili u prilici osigurati bolja rješenja“. Hoće li se oglasiti i ženski klubovi i grupe parlamentarnih stranaka? Hoće li netko reći bobu - bob, i popu pop. (Jasna A. Petrović)

U OVOM BROJU:

Vodič HZZO-a...info.HZMO...Mirovinska reforma...Zašto smo protiv mirovinske rente...Inozemne mirovine: Uspjelo je!

Muke po OIB-u

U ponedjeljak, 11. studenoga 2013. godine počela je isplata mirovina za listopad 2013.

korisnicima računa otvorenih u poslovnim bankama.

Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje u razmjeni podataka s nadležnim institucijama nije uspio pribaviti OIB za oko 2,5 tisuće korisnika (od 1,1 milijun) u Republici Hrvatskoj i 46 tisuća korisnika (od 130 tisuća) koji mirovine primaju izvan Republike Hrvatske.

Navedeni korisnici su izuzeti iz ove isplate do dostave OIB-a, nakon čega će im mirovina biti isplaćena u najkraćem mogućem roku.

Oporezivanje mirovina

U Republici Hrvatskoj oporezuju se mirovine ostvarene u:

Albaniji, Armeniji, Austriji, Bjelorusiji, Bosni i Hercegovini, Bugarskoj, Crnoj Gori, Češkoj, Čileu, Estoniji, Francuskoj, Grčkoj, Iranu, Irskoj, Islandu, Italiji, Izraelu, Jordanu, Koreji, Kuvajtu, Latviji, Litvi, Mađarskoj, Maleziji, Malti, Moldovi, Norveškoj, Rusiji, Siriji, Slovačkoj, Sloveniji, Srbiji, Španjolskoj, Švicarskoj, Turskoj, Velikoj Britaniji i Ukrajini.

Ne oporezuju se mirovine ostvarene u: Belgiji, Danskoj,

Finskoj, Južnoafričkoj Republici, Kanadi, Kini, Mauricijusu, Makedoniji, Nizozemskoj, Njemačkoj, Omanu, Poljskoj, Rumunjskoj, San Marinu i Švedskoj.

Ima i drugih izuzetaka, npr. kanadske mirovine Hrvatska može oporezivati samo do iznosa od 12.000 kanadskih dolara, a Nizozemske do kunskog ekvivalenta nekadašnjih 12.000 guldena. Nasuprot tome, mirovine iz zemalja s kojima Hrvatska nema relevantan bilateralni ugovor, oporezuju se u Hrvatskoj jednako kao i prihod od nesamostalnog rada.

KOORDINACIJA „ŽUPANIJACA“ SUH-a

Umirovljenici - žrtvena janjad?

Prva koordinacija predsjednika županijskih povjereništva SUH-a - statutarno predviđena ali nikad korištena mogućnost - održana je 19. listopada u Zagrebu. Pridružili su im se i članovi Predsjedništva GO SUH-a iz Zagreba. Koordinacija je raspravljala o važnim pitanjima, a na prvom mjestu o položaju umirovljenika i stanju u mirovinskom sustavu, s posebnim naglaskom na predloženu mirovinsku reformu. Iz prve ruke, od predstavnika SUH-a u Nacionalnom vijeću za umirovljenike i starije osobe te u Koordinaciji umirovljeničkih udruga, županijci su informirani o borbi za očuvanje umirovljeničkih i radničkih prava, te o tome da su Matica umirovljenika, Koordinacija i SUH izašli sa zajedničkim stajalištima i prijedlozima. Brojni komentari su se većim dijelom odnosili na pitanje usklađivanja (zašto je i dalje zadržana u dijelu i švicarska formula), o tzv. povlaštenima mirovinama koje to nisu (sve), povećanju dobi za umirovljenje, isplate mirovina isključivo posredstvom banaka itd. Predsjednica SUH-a Jasna Petrović je naglasila kako se predložene izmjene zakona ne temelje se na ozbiljnim analizama i studijama te simulacijama posljedica, već se o svemu samo nagađa, a prijedlozi se sipaju kao iz rukava. Naglasila je kako umirovljeničke udruge nisu tretirane kao partneri i suradnici, već kao strana koja se zaobilazi u nalaženju rješenja i čiji se prijedlozi ne uvažavaju.

Posebno je zabrinula izjava ministra financija kako će se rezati sve mirovine više od 5.500 kn „iako to nije veliki novac“?! Koordinacija županijaca SUH-a je stoga odlučila uputiti javnosti priopćenje, kako se ne smiju dirati radničke mirovine. Vjerujemo da je taj javni istup imao nekakvog odjeka, jer je ubrzo i od strane predsjedni-

ka Vlade stiglo pojašnjenje kako se radničke mirovine, jer su ionako u prosjeku niske, neće dirati. SUH, međutim, podsjeća kako je među tzv. povlaštenima mirovinama, pa bi stoga trebalo rezati samo mirovine koje su stečene posebnim nagradama, bonusima, povlasticama.

Na sjednici je dana detaljna prezentacija stanja članstva, te naplate članarine, te je zaključeno kako bi trebalo članarinu uplaćivati kvartalno jer bi se tako omogućio djelotvorni rad Središnjice. U vezi povlastica, dogovoreno je da se pozivaju sve županije, ali i podružnice da same iniciraju potpisivanje ugovora o povlasticama za članove te će dobiti potrebna ovlaštenja za potpisivanje istih. Raspravljano je i o potrebi stjecanja pravne osobnosti za podružnice i županijska povjereništva, sukladno već usvojenoj Strategiji SUH-a, jer bi u protivnome mogli biti onemogućeni ostvariti novčanu potporu za svoje programe u lokalnim zajednicama.

Hrvoje Dusper je prezentirao Europsku građansku inicijativu FERPA-e za utvrđivanje minimalnih zajedničkih standarda za dugoročnu skrb o potrebitima, u što će se uključiti i SUH ukoliko bude odobrena od strane Europske komisije.

Raspravljalo se i o Sportskim igrama SUH-a 2014. godine, s obzirom da već sada postoje dobro organizirane sportske igre i susreti u Istri, Osječko-baranjskoj, Slavonsko-brodskoj i Splitsko-dalmatinskoj županiji te od ove godine i u Gradu Zagrebu. Zaključeno je da treba vidjeti kakve su mogućnosti da jedna od tih županija ugosti nacionalne igre već iduće godine, uz podršku inicijativi da se takve igre konačno organiziraju. Na sjednici se razmotrena i ponuda TELE 2 za potrebe članova SUH-a. (M.P.P.)

Novi zakon i mirovinska reforma

Privid javne rasprave, privid reforme

Javna rasprava o Nacrtu prijedloga zakona o mirovinskom osiguranju provedena je u trajanju od 15 dana, od 3. do 18. listopada 2013. godine. Ukupno je zaprimljen 171 komentar. Od toga je 6 komentara prihvaćeno, 23 su prihvaćena djelomično, dok je odbijeno 142 komentara. Zaključak je to objavljen na stranicama Ministarstva rada i mirovinskog sustava.

Osim kratkog roka za raspravu, zanimljivo je primijetiti kako je prihvaćeno svega šest komentara.

Fali šesti

Sindikat umirovljenika podnio je 8 načelnih primjedbi i 25 primjedbi na pojedine članke. Sama javna rasprava je otvorena u četvrtak uvečer 3. listopada postavljanjem Nacrta Prijedloga Zakona o mirovinskom osiguranju na web stranicu, te je naglašeno kako će se voditi do 18. listopada 2013. godine. Takav je rok bio neprihvatljivo kratak, jer kad se odbiju vikendi i blagdani, trajao je praktički tjedan dana. O ozbiljnim sistemskim zakonima je nemoguće kvalitetno raspravljati u tako kratkom vremenskom razdoblju. Ne brojne primjedbe pojedinaca, sindikalnih središnjica i umirovljeničkih udruga, Ministarstvo hladnokrvno ponavlja kako je „sukladno Zakonu o procjeni učinaka propisa provedena je u skladu sa zadanim rokovima javna rasprava, koja je uslijedila nakon održane tri javne tribine (6.9.2013 u Splitu, 16.9.2013. u Rijeci i 23.9.2013. u Osijeku) te Okruglog stola u Hrvatskoj akademiji znanosti i umjetnosti 17.9.2013.“ Svaka čast ako se to može nazvati javnom raspravom!

Također, sudionici rasprave, to jest savjetovanja sa zainteresiranom javnošću zapravo su stručna zainteresirana javnost, a pregled prihvaćenih primjedbi svjedoči kako su prihvaćene one beznačajne, primjerice, prihvaćeno je da se umjesto korištenja riječi „sportaši“ piše „u skladu s ortografskim rješenjem koje koriste ostali zakoni (npr. Zakon o sportu)“. Prihvaćen je i prijedlog Zvonimira Rodina kako predlagatelj treba odmah prikazati model izračuna mirovina po posebnim propisima temeljem članka 80., te utjecaj predloženog faktora preračuna na krajnji rezultat, što je prihvaćeno. Prihvaćenih je primjedbi brojkom i slovom 5, i to krajnje sporadičnih, a niti uz najbolju volju, u objavljenoj analizi nismo uspjeli naći šesti prihvaćeni komentar.

Zanimljivo je kako je tridesetak komentara i primjedbi stiglo na - diskriminaciju žena! U svima se naglašava kako je nepravedno i nelogično izjednačiti uvjet staža i dobi za žene i muškarce pri priznavanju pune mirovine temeljem dugog radnog staža (41 godina staža, 60 godina života), ako je sve do 2029. na snazi prijelazno razdoblje za izjednačavanje ženskog i muškog radnog staža (na 65 godina dobi za umirovljenje). Ministarstvo se na snažan glas naroda i udruga uopće nije osvrnulo.

SUH: Ne dirajte radničke mirovine

Ne samo stoga, već i radi razmatranja aktualnih zbivanja, okupljeni na Prvoj koordinaciji predsjednika županijskih povjereništava SUH-a, održanoj u subotu, 19. 10. 2013. godine, upitali su: Tko misli da ima moralno i političko pravo, unatoč obećanjima resornog ministra i premijera, radničke mirovine učiniti predmetom stabilizacije proračuna, kad se zna da prosječna mirovina iznosi 2223 kune, te da je čak 72 posto umirovljenika ušlo u zonu rizika od siromaštva?

Sindikalisti su sazvali hitni skup svojih glavnih predstavnika iz cijele Hrvatske, te su zajedno s članovima Predsjedništva. Podsjetili su se kako je premijer Milanović izjavio ovih dana kako su „radničke mirovine jedine koje neće biti predmet rasprave“. No, ministar Linić zastrašuje javnost proizvoljnim najavama, bez ikakvih računica, simulacija i obrazloženja, kako 5500 kuna nije velika mirovina, ali „i tu ćemo rezati“. Je li se

Sindikat umirovljenika Hrvatske poručuje: radničke mirovine ne dirati! Ako ćete ih dirati, neovisno iznad kojeg iznosa, pitanje je gdje ćete stati?

ministru omaklo, pa je tu liniju predvidio za rezanje tzv. povlaštenih mirovina, ili se zaigrao da bi rezao sve.

Zastrašivanje umirovljenika da će se početi rezati radničke mirovine nije dopustivo u zemlji koja drži sramno treće mjesto po siromaštvu starijih od 65 godina u Europskoj uniji - od čak 34 posto siromašnih. Nije to dopustivo u zemlji koja od svih konstituanata bivše YU ima najnižu relativnu vrijednost mirovine, tj. udjel neto mirovine u prosječnoj neto plaći od često i ispod 40 posto (Slovenija 61, Srbija 54, Crna Gora 58 % itd.).

Ono što je sasvim sigurno, mirovine koje su vezane uz doprinose moraju se usklađivati, one moraju pratiti doprinose, a sve druge mirovine moraju dijeliti sudbinu državnog proračuna. Što to znači kad je riječ o mirovinama prema posebnim propisima? Među njima je samo dio povlaštenih, jer ih je dosta dijelom ili u cijelosti pokriveno uplaćenim doprinosima. Prema čemu bi se onda npr. mirovine za koje su plaćeni doprinosi, smatrale povlaštenima? One su radničke mirovine, ako su stečene radom te su za njih uplaćeni svi doprinosi, a sudbinu državnog proračuna trebaju dijeliti umirovljenici koji su doista stekli povlaštene mirovine ili oni čije cijele mirovine nisu pokrivenne doprinosima. Ako je tek dio mirovine utemeljen na uplatama, onda se taj dio usklađuje kao radničke mirovine. Što tu nije jasno?

Izdvojena stajališta socijalnih partnera

Ministar rada i mirovinskog sustava Mirando Mrsić nakon sjednice Gospodarsko-socijalnog vijeća (GSV), od 30. 10. 2013. ocijenio je da Vlada RH ima načelnu potporu socijalnih partnera za prijedlog novog Zakona o mirovinskom osiguranju. Međutim socijalni partneri su podržali zakon uz izdvojena mišljenja o nekim institutima (u vezi produženja radnog vijeka i dostave mirovina poštom), dok Nezavisni hrvatski sindikati (NHS) nisu podržali zakon upravo iz tih razloga, jer smatraju da bi trebalo u obzir uzeti više elemenata.

Savez samostalnih sindikata Hrvatske (SSSH) podržao je veći dio odredbi prijedloga Zakona o mirovinskom osiguranju, ali ne i podizanje dobi za umirovljenje na 67 godina. Sindikati, naime, podizanje dobi za umirovljenje u ovom trenutku smatraju nepotrebnim potezom, bez učinka na održivost mirovinskog sustava. Očekivano trajanje života u RH, kao i stanje na tržištu rada ne opravdavaju podizanje dobi za umirovljenje, ističu u SSSH, iako, kako navode, prijedlog Zakona sadrži određeni broj odredbi koje će povećati pravednost sustava i položaj umirovljenika (poput pravednije formule izračuna mirovine za osiguraničke u oba mirovinska stupa, povoljnije formule usklađivanja mirovina i ukidanja penalizacije za osiguraničke s dugogodišnjim stažem i one koji izgube posao uslijed stečaja).

Povećanje dobnih granica smatraju i u NHS-u neprimjereno visokima u odnosu na očekivanu životnu dob i ostale životne uvjete u RH, kao i najnovije trendove u brojnim zemljama EU, a pravo na starosnu mirovinu s 41 godinom staža osiguranja bez penalizacije uz kumulativni uvjet od najmanje 60 godina života, drže negacijom dugogodišnjeg rada i uplata u mirovinski fond kao temelj prava na mirovinu. Isto tako, pravo na prijevremenu starosnu mirovinu za osiguraničke koji su ostali bez posla uslijed stečaja uz uvjet neprekinute nezaposlenosti od 2 godine, smatraju prestrogim. Najvažniji razlozi su što je prosječan životni vijek u Hrvatskoj niži od prosječnog životnog vijeka u državama koje su uvele ili namjeravaju uvesti dob od 67 godina kao uvjet za starosnu mirovinu, te što je nezaposlenost u Hrvatskoj, posebno mladih, tako velika da ne opravdava ostanak na tržištu rada stanovništva starijeg od 65 godina. (B.D.)

Što je novo u novom mirovinskom zakonu?

POVEĆANA DOB ZA UMIROVLJENJE: Pravo na starosnu mirovinu i dalje će se stjecati s najmanje 15 godina mirovinskog staža, a kad se 2029. izjednači dob za umirovljenje muškaraca i žena na 65 godina života, onda od 1.1.2030. kreće novo prijelazno razdoblje u kojem će se do 2038. dob za u umirovljenje povisiti na 67 godina za punu mirovinu, te na 62 godine za prijevremenu. Ovo rješenje su apsolutno odbili svi oni na koje se odnose: radnici, umirovljenici, civilne udruge, ženske organizacije...

U MIROVINU TEMELJEM STAŽA: Od 1.1.2014. uvodi se i pravo na starosnu mirovinu za dugogodišnje osiguranike s 41 godinom mirovinskog staža i 60 godina života, čime su predlagatelji prevarili sveukupnu hrvatsku javnost, jer su najavljujivali kako će dugotrajni staž biti mirovinski uvjet bez uvjeta dobi. Vezano uz to valja imati na umu da je danas, a to će biti i ubuduće, vrlo mali broj takvih zaposlenika sretnika, jer nezaposlenost je brojna i dugotrajna. Također, iako se na Nacionalnom vijeću načelno usuglasilo kako se žene imati utvrđen kraći staž, one su ipak diskriminirane, jer bi logikom prijelazne regulative uvjet njihova radnog staža u 2014. trebao biti 37 godina (svake godine za 3 mjeseca više).

PRIVREMENI INVALIDSKI UMIROVLJENICI: Uvode se i posebne privremene invalidske mirovine za one koji su i nakon završene rehabilitacije nezaposleni duže od pet godina uz uvjet starosti 58 godina života. No opasnost su redoviti (svake tri godine) kontrolni pregledi, ali i izvanredni kontrolni pregledi kojima se mogu ukidati takve privremene invalidske mirovine.

PROFEISONALNA REHABILITACIJA: Navodno bi profesionalna rehabilitacija trebala unaprijediti povratak invalida u svijet rada, pa će pravo na profesionalnu rehabilitaciju imati osiguranik na temelju smanjene radne sposobnosti prije navršene 53. godine života. Tome bi trebao pridonositi poseban fond za profesionalnu rehabilitaciju, a sredstva bi trebao osiguravati proračun.

MINIMALNA MIROVINA: Uvodi se minimalna mirovina koja zamjenjuje najnižu i ona se određuje u visini od 100% aktualne vrijednosti mirovine za svaku godinu mirovinskog staža. Zapravo je riječ samo o promjeni naziva bivše najniže mirovine. Istina, bilo je nerazumljivih prijedloga da se minimalna mirovina ukine i preseli u sustav socijalne skrbi zajedno sa socijalnim pomoćima (!), ili da se uvede imovinski cenzus, čime bi se izgubila elementarna solidarnost unutar sustava međugeneracijske solidarnosti.

KAKO DO BANKE: Mirovine će se isplaćivati putem banaka (rok za dostavu tekućeg računa je šest mjeseci od stupa-

nja zakona na snagu), a samo iznimno putem pošte pod uvjetom da korisnik sam snosi troškove isplate, s time da je predviđena iznimka za određene korisnike (teški invalidi, udaljenost do banke odnosno poštanskog ureda). To će izazvati brojne probleme u udaljenim mjestima i selima, a neće bitno smanjiti troškove isplata niti spasiti državni proračun. Teret dokazivanja da si nemoćan putovati do prve banke, leži na teret starica i staraca. Tome su se izrazito protivile umirovljeničke udruge, no nitko ih ne čuje. Zanimljivo je da se jednom kaže kako će se uštedjeti 60, a drugi put 120 milijuna kuna?!

OPĆE I POSEBNE MIROVINE: Sustav se razdvaja na dva dijela radničkih mirovina i mirovina određenih prema posebnim zakonima, jer je njihovo financiranje različito: prve se, kao, financiraju iz doprinosa, a druge iz proračuna. Tako će se uvesti konačno jasniji uvid u stanje mirovina i financija. Sada je poznato da oko 165.000 umirovljenika prima mirovine po posebnim propisima, ali i to da ih oko 90.000 ima mirovine niže od linije oporezivosti. Također, istarski rudari, pomorci i brojne druge kategorije takvih umirovljenika u cijelosti ili većim dijelom imaju radničke mirovine, mirovine stečene radom i uplaćenim doprinosima. Ipak, sada će se i na razini pojedinca vidjeti koliko je stekao radom, a koliko nagradama. Za to se godinama zalagao Sindikat umirovljenika Hrvatske.

DVA USKLAĐIVANJA: Godinu dana nadležni ministar javno istupa kako ukida tzv. švicarsku formulu, kojom je od 1-1,5 posto godišnje padala realna vrijednost mirovina, a taj pad na dno nije uspio spasiti niti mirovinski dodatak. Šokantno je da švicarska formula ostaje u dijelu propisa i to u okviru tzv. varijabilne/rotirajuće formule (70% usklađuju s povoljnijim faktorom, a 30% s nepovoljnijim), osim ako je rast u zoni od 45 do 55 - kad ostaje švicarska formula. Usklađivanje mirovina vezanih uz posebne zakone radilo bi se ako je realni rast BDP-a u svakom od tri prethodna uzastopna tromjesečja najmanje 2% u odnosu na ista tromjesečja prethodne godine i ako je deficit državnog proračuna manji od 3%.

PRAVO NA RAD: Umirovljenici, i to ako imaju punu starosnu mirovinu ili invalidsku mirovinu, imat će pravo raditi u nepunom radnom vremenu, bez da im se zamrzne mirovina. Međutim, takvo pravo nije omogućeno za tzv. prijevremene starosne umirovljenike, sa suludim obrazloženjem kako „prijevremenu starosnu mirovinu koriste mlađi osiguranici s manjim mirovinskim stažem, a mirovinu koriste duže zbog mlađe dobi, pa se u ovom slučaju ne mogu izjednačiti s korisnicima starosne mirovine“. Takvo lažno interpretiranje je neshvatljivo, kad se zna da korisnici prijevremenih starosnih mirovina imaju najduži staž, a najmanji iznos mirovine po godini ostvarenog mirovinskog staža. Suprotnost tom podatku su invalidske mirovine: imaju najniži staž, a najveći iznos mirovine po godini staža. I sada se i u ovom prijedlogu želi maksimalno „unakaziti“ tu vrstu mirovina. U prvih šest mjeseci 2013. u prijevremenu mirovinu je otišlo 8.543 korisnika, prosječan staž = 37 god. i 9 mjeseci, prosječna dob = 60 godina i 10 mjeseci. Istovremeno, u starosnu je otišlo 9.171 korisnik, prosječan staž = 31 god. i 1 mjesec, prosječna dob = 64 godine i 6 mjeseci! I ovo pokazuje tko duže plaća doprinose. Osim toga, riječ je o kategoriji koja je već višestruko doživotno penalizirana, pa je neshvatljivo da bi oni mogli raditi (i nakon 40 godina plaćenih doprinosa) samo ako im se za to razdoblje ustegne mirovina? Ovo će sigurno završiti na Ustavnom sudu.

Pismo iz Bruxellesa:

Odbijenica Europskoj građanskoj inicijativi

Potezi poput rezanja mirovina i povećanja dobi za umirovljenje nisu bili opravdani i korisni, jer su samo bili okidačem spirale siromaštva koja zahvaća milijune ljudi, a mladi i dalje ne mogu naći posao.

Izvršni odbor Europske federacije umirovljenika i starijih osoba (FERPA) održan je 28. i 29. listopada 2013. godine u znaku priprema za pokretanje Europske građanske inicijative za prikupljanje više od milijun potpisa, kako bi se od Europskog parlamenta zatražilo da pokrene postupak donošenja buduće direktive kojom bi se utvrdio minimum zajedničkih standarda u definiranju politika dugoročne skrbi o potrebitima, među kojima starija populacija čini većinu.

Međutim, u trenutku kad su jednogodišnje pripreme ušle u završnu fazu, 5. studenog je iz tajništva Europske komisije stigla jasna odbijenica inicijativi "Pravo na doživotnu skrb: Živjeti život dostojanstva i nezavisnosti je temeljno ljudsko pravo". Zašto? Komisija smatra da ne postoji pravni temelj kojim bi se omogućilo predlaganje pravnog akta čiji bi cilj bio prinuditi države članice da svakom građaninu osiguraju socijalne usluge za slučaj dugoročne ovisnosti o tuđoj njezi i pomoći. Glavni tajnik FERPA-e Bruno Costatini najavljuje žalbu Europskom sudu pravde, ali teško je povjerovati da će se u kraćem roku ostvariti ikakva promjena.

Nesporno je da je inicijativa razvijena sa čvrstim uporištem, utoliko više što je potreba za kreiranjem politika, kojima bi se omogućila dugoročna skrb o svim potrebitima, osobito starima, doista velika, posebno u bivšim socijalističkim zemljama. Iako je i u zapadnoeuropskim zemljama prepoznata potreba za utvrđivanjem minimalnih standarda skrbi, u novim je članicama takva skrb rudimentarno razvijena i pokriva jedva koji postotak stanovništva u potrebi.

SUH je prihvatio inicijativu i pripremio pokretanje akcije prikupljanja potpisa od početka prosinca, no sada to otpada. Međutim, time raste obveza svih sindikata umirovljenika u članstvu FERPA-e da stave tu temu na dnevni red i pokrenu nacionalne inicijative za donošenje strategija, politika i mjera kojima bi se poboljšala dugoročna skrb.

Na sjednici Izvršnog odbora razmatrana je i ekonomska, socijalna i politička situacija u EU te je naglašeno kako je iz najnovijeg izvještaja OECD-a vidljiv oporavak od gospodarske krize, posebno u eurozoni. Nezaposlenost je posebno alarmantna - konačna stopa za 2013. bit će na razini od 12,1 posto, u usporedbi s 9,9 posto u 2010. godini. Zanimljivo je da međunarodne institucije još uvijek postojeću recesiju u Europi pripisuju strogim mjerama štednje i politikama nepodobnim za reaktiviranje priljeva kapitala, jer ne vode računa da investitori ne odlučuju o ulaganju svog kapitala samo na temelju financijskih pokazatelja, već i izgleda za rast, tako da politike rezanja i štednje nisu stimulatивne za razvoj.

Tragično je što su vlade, pokušavajući smanjiti javni dug nakupljen tijekom godina lošeg upravljanja ili loših poteza u borbi protiv proračunskog deficita, odlučile izabrati najslabije - umirovljenike i starije osobe - za donošenje mjera koje su još jednom smanjile kupovnu moć. Mirovinski sustavi u osnovi su revidirani gotovo svugdje, dob za umirovljenje nerijetko povećana te stvorene promjene u izračunu mirovine, a sve pod pretpostavkom kako će se time osigurati stabilnost sustava. Danas je jasno da takvi potezi nisu bili opravdani i korisni, jer su samo bili okidačem spirale siromaštva koja zahvaća milijune ljudi, a mladi i dalje ne mogu naći posao. U širokoj raspravi izneseni su primjeri iz brojnih zemalja, uključujući i Hrvatsku i njezinu najnoviju mirovinsku reformu.

Claudia Menne, tajnica Europske sindikalne konfederacije (ETUC) zaključila je kako su jedina šansa europski parlamentarni izbori koji će uslijediti 2014. godine te je stoga ETUC već usvojio manifest koji je potvrdila i FERPA.

Izvršni odbor je na kraju sjednice jednoglasno prihvatio u promatrački članski status Udruženje sindikata penzionera Srbije (pri Savezu sindikata Srbije). Drugi dan sjednice podnesen je izvještaj o sastanku Ženskog komiteta i planiranim akcijama vezanima uz minimalnu mirovinu i druge inicijative. Savjetnik u FERPA-i Henri Lourdele izložio je prezentaciju o rezidentnoj (institucionalnoj) skrbi u EU, što je bilo zanimljivo kao pogled u stanje u nekoliko zapadnoeuropskih zemalja, a da pritom nije uopće sagledana puno gora situacija niti u jednoj od novih članica te je hrvatska predstavnicica zatražila dopunu izvještaja, što je i prihvaćeno. Završno, usvojena je rezolucija o transportu za starije ljude u Europi, koju je inicirao britanski NPC-TUC. (J.A.P.)

INOZEMNE MIROVINE

Uspjelo je!
Manje
birokratiziranja

„Shodno vašem prijedlogu iz ožujka ove godine, izvješćujemo vas da je izmjenom Pravilnika o porezu na dohodak od 5. srpnja 2013. godine otvorena mogućnost za umirovljenike koji ostvaruju mirovinu iz inozemstva da predujam poreza na dohodak po toj osnovi plaćaju prema rješenju Porezne uprave“, piše u dopisu od 25. rujna koji je SUH-u uputila pomoćnica ministra i ravnateljica Porezne uprave Nada Čavlović Smiljanec.

Drugim riječima - uspjelo smo! Okončalo se besmisleno birokratiziranje i tlačenje umirovljenika. Naime, Predsjedništvo SUH-a je 12. ožujka 2013. na inicijativu Županijskog povjereništva Istre uputilo ministru financija Slavku Liniću prijedlog za izmjenu i dopunu Zakona o porezu na dohodak i Pravilnika o porezu na dohodak - po žurnoj proceduri. Naime, umirovljenici koji su primali mirovine iz inozemstva bili su obvezni svaki mjesec obračunavati i plaćati predujam poreza na dohodak na mirovinu iz inozemstva, te o tome sastavljati izvješća na obrascu „ID“ i predavati ih nadležnoj poreznoj upravi, što je bilo neprimjereno kako s obzirom na prosječnu poodmaklu životnu dob primatelja mirovina, tako i zbog preplaćivanja iznosa, koji bi im se vraćao tek u slijedećoj godini. Predložili smo da Porezna uprava rješenjem utvrdi mjesečnu obvezu plaćanja predujma poreza na dohodak u visini od 1/12 vrijednosti utvrđene po godišnjoj poreznoj prijavi za prethodnu godinu, te da umirovljenike oslobodi ispunjavanja „ID“ obrasca.

I to je prihvaćeno, no opet uz dodatne procedure. Pa tako umirovljenici moraju sami odlučiti hoće li predujam plaćati po rješenju Porezne uprave i ne biti više obvezni podnositi izvješće po svakoj isplaćenju mirovini te podnijeti takav zahtjev Poreznoj upravi (od srpnja 2013.) na „Obrascu M“. Uglavnom, birokratske procedure su manje složene, čime je Porezna uprava pokazala kako se s empatijom i razumijevanjem može izaći u susret građanima, dok mnogi drugi u svojem poslu - zaborave čovjeka.

O prijedlogu Zakona o mirovinskim osiguravajućim društvima

Zašto smo protiv mirovinske rente

Novim Zakonom o mirovinskim osiguravajućim društvima predlaže se novo uređenje za osnivanje i poslovanje tih društava te za isplatu mirovina ostvarenih iz obveznog i dobrovoljnog mirovinskog osiguranja na temelju individualne kapitalizirane štednje. Ovim bi se prijedlogom zakona zapravo zamijenio sadašnji Zakon o mirovinskim osiguravajućim društvima i isplati mirovina na temelju individualne kapitalizirane štednje.

Forma prijedloga zakona

Najprije, ovaj je zakonski prijedlog ponuđen na raspravu bez nužne opreme, poput ocjene stanja i drugih elemenata koji prate ovakve normativne tekstove kada se priprema njihovo donošenje u Hrvatskom saboru. Pri tome, tekst prijedloga zakona čini čak 220 članaka, što je preopširno i nepregledno, pa je, uz kratak rok za raspravu, teško moguća ozbiljnija analiza odredbi ovoga zakona.

Naziv zakona i predmet uređivanja

Prije svega, naziv predloženog zakona skraćen je u odnosu na važeći (*Zakon o mirovinskim osiguravajućim društvima i isplati mirovina na temelju individualne kapitalizirane štednje*) te će sada imati naziv *Zakon o mirovinskim osiguravajućim društvima*, ali je proširen djelokrug njegovog uređivanja. Naime, prema važećem zakonu, mirovinska osiguravajuća društva mogu obavljati samo isplatu mirovina ostvarenih na temelju obveznog i dobrovoljnog mirovinskog osiguranja na temelju individualne kapitalizirane štednje, ali se nitko drugi ne može baviti isplatom tih mirovina. Razlog za to bila je potreba da se provedba obveznog i dobrovoljnog mirovinskog osiguranja na temelju individualne kapitalizirane štednje odvoji od drugih djelatnosti osiguranja, što se očito danas zaboravlja. Jer po novome prijedlogu, ta bi društva mogla provoditi još dokup mirovine i mirovinsku rentu.

Nezgodna je u tome što navedeni ne spadaju u obvezno i dobrovoljno mirovinsko osiguranje na temelju individualne kapitalizirane štednje, pa je upitno ovo predloženo proširenje njihove nadležnosti odnosno djelokruga rada.

Usklađivanje s pravnom stečevinom EU

Predloženi zakon sadržava mnoge novine, osobito u dijelu o organizaciji i financijskom poslovanju mirovinskih osiguravajućih društava, s naznakom da se time u ovaj dio hrvatskog zakonodavstva prenose brojne direktive Europske unije, ali se ne može razabrati koje se to odredbe prijedloga usklađuju, pa nije moguće prosuditi u kojoj je mjeri to provedeno.

S tim u vezi, hrvatski mirovinski sustav, uspostavljen na tri stupa, na 2. stupu ima obvezno mirovinsko osiguranje na temelju individualne kapitalizirane štednje neprimjereno europskom socijalnom modelu. Iako je riječ o dijelu sustava koji obuhvaća isplatu mirovina, pitanje je koliko su na taj dio sustava primjenjive direktive EU, koje se odnose na strukovna mirovinska osiguranja (u hrvatskom mirovinskom sustavu ta osiguranja čine samo dio 3. stupa, u sklopu dobrovoljnog mirovinskog osiguranja).

Odredbe o određivanju mirovina

Iako predloženi zakon sadržava neke odredbe koje se tiču korisnika mirovina iz kapitaliziranog mirovinskog osiguranja, nema odredaba o tablicama smrtnosti, od kojih osobito ovisi visina mirovina u pojedinim slučajevima (tih odredaba nema ni u važećem zakonu). Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje koristi se tablicama smrtnosti sastavljenim na temelju podataka popisa stanovništva, stoga u članku 111. Prijedloga zakona istu takvu obvezu treba propisati i

za određivanje mirovina na temelju predloženoga zakona, kao i obvezu o obnavljanju tablica smrtnosti u roku od dvije godine od svakog popisa stanovništva.

Mirovine iz obveznog osiguranja.

U ovome dijelu Prijedloga zakona zadržane su ranije odredbe o određivanju mirovina iz obveznog osiguranja, koje u sebi sadržavaju mogućnost za člana fonda da prigodom umirovljenja disponira svojom mirovinom, mimo mogućih naknadnih obveza prema članovima svoje obitelji. Te su odredbe suprotne naravi i svrsi obveznog mirovinskog osiguranja i ograničavajuće su u odnosu na opseg zaštite prema Zakonu o mirovinskom osiguranju. Radi toga, treba osigurati da i davanja iz obveznog mirovinskog osiguranja na temelju individualne kapitalizirane štednje pružaju jednaki opseg zaštite korisnicima prava kakav se primjenjuje prema Zakonu o mirovinskom osiguranju.

Mirovine iz dobrovoljnog osiguranja

U ovome dijelu moguća je još veća sloboda ugovaranja mirovina, pa se može ponuditi doživotna starosna mirovina, privremena starosna mirovina, promjenjiva mirovina, djelomične jednokratne isplate i druge vrste mirovina u skladu s mirovinskim programom.

Ovdje se pokazuje potreba za preispitivanjem najniže dobne granice za starosnu mirovinu od 50 godina, jer je u međuvremenu znatno produžen životni vijek, a time i trajanje korištenja mirovine te za preispitivanjem odredbe o mogućoj jednokratnoj isplati do 30% od doznake sa osobnog računa člana fonda, kao i za preispitivanjem odredbe o mogućnosti skraćivanja trajanja isplate mirovine iz dobrovoljnog mirovinskog osiguranja do pet godina, čime se skraćuje i trajanje dodatne materijalne i socijalne sigurnosti korisnika mirovine.

Sve te mogućnosti primjerene su životnim osiguranjima, a ne mirovinskom osiguranju, čija je svrha, u ovome slučaju, pružanje dodatne materijalne i socijalne sigurnosti korisniku po povlačenju iz svijeta rada.

Programi dokupa mirovine i mirovinske rente

Prijedlog zakona sadrži još neke novine, kao što su dva mirovinska programa, program mirovinske rente i program dokupa mirovine. Prije svega, a po naravi i svrsi obveznog i dobrovoljnog mirovinskog osiguranja na temelju individualne kapitalizirane štednje, mirovinski programi ne uspostavljaju se i ne uređuju zakonom, njih obliku i nude mirovinska osiguravajuća društva potencijalnim korisnicima - članovima obveznih i dobrovoljnih mirovinskih fondova u vrijeme njihovog umirovljenja. Prema tome, nema mjesta, a niti razloga za uvođenje niti jednog od tih instituta u ovakav zakon.

Zaključak

Pregledom strukture Prijedloga zakona o mirovinskim osiguravajućim društvima, može se zaključiti kako je sastavljačima zakona bilo važnije urediti osnivanje i poslovanje mirovinskih osiguravajućih društava te nadzor nad njihovim radom (od 220 članaka, tome je posvećeno više od polovice, ili 124 članka) od odnosa s korisnicima mirovina i mirovinskih programa (ukupno 32 članka).

Najzad, odredbe o mirovinama iz obveznog i dobrovoljnog mirovinskog osiguranja nisu uopće preispitivane u odnosu na važeći zakon, a u Prijedlogu zakona sadržana su dva mirovinska programa, uređivanje kojih ne spada u djelokrug uređivanja zakonom, jer ih osmišljavaju i nude mirovinska osiguravajuća društva, pa se njihovim uređivanjem narušava pravni sustav suprotno ustavnom načelu vladavine prava.

hzm HRVATSKI ZAVOD ZA MIROVINSKO OSIGURANJE

info.HZMO

PRIOLOG GLASILU SINDIKATA UMIROVLJENIKA HRVATSKE - SUH

Zagreb, studeni 2013., godina VI., br. 10

PRIJEDLOG NOVOG ZAKONA O MIROVINSKOM OSIGURANJU UPUĆEN U SABORSKU PROCEDURU

Nakon što je proteklih godina važeći Zakon o mirovinskom osiguranju mijenjan i dopunjavan više puta, a u situaciji nepovoljnih demografskih i ekonomskih kretanja, iz Ministarstva rada i mirovinskoga sustava 7. studenoga 2013. na sjednicu Vlade RH, odnosno u saborsku proceduru upućen je prijedlog novog Zakona o mirovinskom osiguranju. Savjetovanje s javnošću provodi se od početka srpnja 2013., kada su na javnim izlaganjima predstavljene novine s prijedlozima za novi ZOMO. O predloženim novinama u rujnu i listopadu raspravljali su sindikati, poslodavci i koordinacija umirovljeničkih udruga te dali svoje primjedbe, prijedloge i očitovanja.

Prema prijedlogu novog zakona, u razdoblju od 2014. do 2030. zadržali bi se isti uvjeti starosne dobi za stjecanje prava na starosnu i prijevremenu starosnu mirovinu za žene koji su propisani u važećem ZOMO-u, kao i uvjeti za muškarce. Tek od 1. siječnja 2031. postupno bi se povećavala starosna dob po tri mjeseca, sve do 2037. kada bi uvjeti za starosnu mirovinu bili 67 godina i 15 godina staža, a za prijevremenu 62 godine i 35 godina staža.

Između ostalog, osim povoljnijeg načina određivanja starosne mirovine za dugogodišnje osiguranike (starosna mirovina uz uvjet 41 godine staža osiguranja i 60 godina života), utvrdit će se mogućnost korištenja starosne mirovine u punoj svoti uz mogućnost rada do polovice punog radnog vremena, novi sustav minimalne mirovine umjesto najniže mirovine, novi model povoljnijeg usklađivanja mirovina i razdvajanje mirovina na dio ostvaren prema posebnom i dio prema općem propisu, kao i nova formula za određivanje osnovne mirovine za osiguranike koji ostvaruju mirovinu iz oba obvezna stupa. Isplata mirovina

preko pošte bila bi omogućena samo za određene skupine korisnika.

Predloženo je da novi Zakon stupi na snagu 1. siječnja 2014. kada bi prestale važiti odredbe važećeg ZOMO-a.

OBAVIJEST KORISNICIMA MIROVINA IZ FEDERACIJE BiH S PREBIVALIŠTEM U RH

Federalni zavod za mirovinsko osiguranje Bosne i Hercegovine (FZ MIO/PIO) obavijestio je sve korisnike s prebivalištem izvan Federacije BiH da tiskanice Potvrde o životu mogu preuzeti isključivo na internetskim stranicama i da je neće, kao dosadašnjih godina, dobiti poštom.

Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje stoga obavještava korisnike mirovine iz Federacije Bosne i Hercegovine, koji žive u Republici Hrvatskoj, a nisu u mogućnosti preuzeti tiskanice s internetskih stranica, da tiskanice - Potvrde o životu, mogu dobiti u najbližoj ispostavi, uredu ili područnoj službi HZMO-a, gdje je mogu popuniti i ovjeriti.

Ovjerene potvrde potrebno je poslati na adresu nadležne službe FZ MIO/PIO (Dubrovačka b.b., 88000 Mostar ili Ložionička 2, 71000 Sarajevo) kako bi ispunili svoju obvezu dostavljanja Potvrde o životu.

Popunjene i ovjerene Potvrde potrebno je na navedene adrese dostaviti do kraja 2013. godine.

NOVI ČLANOVI UPRAVNOG VIJEĆA ZAVODA

- umjesto Vladimira Nožarića, koji je razriješen, na prijedlog ministra nadležnog za mirovinski sustav imenovana je **Lidija Hrastić-Novak**, dr.med.,
- na prijedlog Gospodarsko-socijalnog vijeća iz redova sindikata imenovan je **Miroslav Brzica** umjesto **Jagode Milidrag Šmid**, koja je razriješena.

OIB OBVEZAN PODATAK ZA ISPLATU MIROVINA

Radi poboljšanja kontrole u ostvarivanju prava iz mirovinskog osiguranja, zakonodavac je najprije Uredbom, a zatim Zakonom o dopunama zakona o mirovinskom osiguranju (NN, br. 133/13.) omogućio obustavu isplate mirovinskih primanja u slučajevima kada HZMO ne može službenim putem pribaviti podatak ili ispravu potrebnu za isplatu mirovinskog primanja. OIB je jedan od obveznih podataka za isplatu mirovina, koji omogućava razmjenu podataka između svih ustanova RH i razmjenu podataka s nositeljima mirovinskog osiguranja u drugim državama radi provjera činjenica, primjerice provjere činjenice smrti. Radi isplate mirovina u studenome 2013. HZMO u razmjenu podataka s nadležnim institucijama nije uspio pribaviti OIB za približno 2500 korisnika (od 1,1 milijun) u RH i 46 tisuća korisnika (od 130 tisuća) koji mirovinu primaju izvan RH. HZMO svakodnevno razmjenjuje podatke s Poreznom upravom, tako da će svim korisnicima koji su trenutno izuzeti iz isplate, odmah po dostavi OIB-a mirovina u cijelosti biti isplaćena.

Kako provjeriti je li OIB u evidencijama HZMO-a? Korisnici mirovine u RH mogu provjeriti na mirovinskoj uputnici (odresku od mirovine), ili na izvodu iz banke je li im OIB naveden. Ako je naveden, OIB tih korisnika nalazi se u evidenciji HZMO-a, tako da svi korisnici mirovinskih primanja (s prebivalištem u i izvan RH), preko web stranica HZMO-a (www.mirovinsko.hr), mogu provjeriti postoji li njihov OIB u evidencijama HZMO-a uz pomoć internetske aplikacije. Nova internetska aplikacija omogućava, unosom OIB-a (Osobnog identifikacijskog broja) ili OB (osobnog broja) i datuma rođenja, provjeru je li navedeni OIB u evidencijama HZMO-a.

Što učiniti ako nemate OIB? Što prije Poreznoj upravi podnesite Zahtjev za određivanje i dodjeljivanje OIB-a, kako bi vam se dodijelio OIB i nadalje redovito isplaćivala mirovinska primanja.

KORISNICI MIROVINA I PROSJEČNE MIROVINE U LISTOPADU 2013.

VRSTE MIROVINA	BROJ KORISNIKA	PROSJEČNA MIROVINA U KUNAMA UMANJENA ZA POREZ I PRIREZ
I. KORISNICI MIROVINA prema zakonima o mirovinskom osiguranju*		
starosna i prijevremena starosna	653508	2.437,95
invalidska	239144	1.975,91
obiteljska	234968	1.889,22
UKUPNO	1127620	2.225,62
II. HRVATSKA VOJSKA prema Zakonu o pravima iz mirovinskog osiguranja djelatnih vojnih osoba, policijskih službenika i ovlaštenih službenih osoba (DVO, PS i OSO)		
starosna	2494	4.692,35
invalidska	8620	3.210,77
obiteljska	709	3.705,56
UKUPNO	12023	3.547,28
III. Korisnici mirovina kojima je mirovina određena prema ZOPHBDR-u		
Najniža mirovina (čl. 31. st. 3. ZOPHBDR)**	458	2.451,09
invalidska	58387	5.108,01
obiteljska	13655	6.972,29
UKUPNO	72500	5.442,36
IV. Korisnici mirovina ostvarenih prema Ugovoru između Republike Hrvatske i Bosne i Hercegovine o suradnji na području prava stradalnika rata u Bosni i Hercegovini koji su bili pripadnici Hrvatskog vijeća obrane i članova njihovih obitelji - HVO ("NN", broj 2/06.)		
invalidska	6345	2.815,07
obiteljska	584	3.149,19
UKUPNO	6929	2.843,23
SVEUKUPNO (I+II+III+IV)	1219072	2.433,47

NAPOMENA: * Prosječne mirovine (I.-IV.) umanjene su za porez i prirez prema Zakonu o porezu na dohodak (NN, br.177/04.), osim obiteljskih mirovina prema članku 9. stavku 1. točki 7. i članku 53. stavku 2. Od obrade mirovina za lipanj 2010. (isplata u srpnju 2010.) primijenjen je Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o porezu na dohodak (NN, br. 80/10.), a od obrade mirovina za veljaču 2012. (isplata u ožujku 2012.) Zakon o izmjenama i dopunama zakona o porezu na dohodak (NN, br. 22/12). ** Najniža mirovina priznata prema Zakonu o pravima hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji (NN, br.174/04.), koji je stupio na snagu 1. siječnja 2005.

KORISNICI MIROVINA PREMA SVOTAMA MIROVINA, VRSTAMA MIROVINA I PROSJEČNIM MIROVINAMA KOJI SU PRAVO NA MIROVINU OSTVARILI PREMA ZAKONIMA O MIROVINSKOM OSIGURANJU - U LISTOPADU 2013.

SKUPINE SVOTA MIROVINA	M I R O V I N A							
	UKUPNO		STAROSNA		INVALIDSKA		OBITELJSKA	
	BROJ KORISNIKA	PROSJEČNA MIROVINA	BROJ KORISNIKA	PROSJEČNA MIROVINA	BROJ KORISNIKA	PROSJEČNA MIROVINA	BROJ KORISNIKA	PROSJEČNA MIROVINA
0	1	2	3	4	5	6	7	8
do - 500,00	90116	237,84	55736	230,71	18275	257,90	16105	239,78
500,01 - 1.000,00	93376	765,00	48495	750,28	17566	752,10	27315	799,45
1.000,01 - 1.500,00	132214	1.272,26	62798	1.274,29	32554	1.285,42	36862	1.257,17
1.500,01 - 2.000,00	234399	1.804,12	100291	1.801,85	71422	1.799,63	62686	1.812,87
2.000,01 - 3.000,00	317346	2.450,67	184336	2.480,10	67838	2.410,78	65172	2.408,94
3.000,01 - 4.000,00	164158	3.443,89	122394	3.456,12	22241	3.395,85	19523	3.421,91
4.000,01 - 5.000,00	60082	4.410,86	48349	4.412,49	6222	4.395,44	5511	4.414,00
5.000,01 - 6.000,00	21435	5.431,96	18012	5.441,44	1958	5.414,04	1465	5.339,30
6.000,01 - 7.000,00	9053	6.424,34	8056	6.423,56	753	6.431,62	244	6.427,38
7.000,01 - 8.000,00	3609	7.372,53	3285	7.375,99	283	7.315,54	41	7.488,51
veće od - 8.000,00	1832	8.967,70	1756	8.961,52	32	9.109,39	44	9.111,23
UKUPNO	1127620	2.225,62	653508	2.437,95	239144	1.975,91	234968	1.889,22

NAPOMENA: Od mirovine za siječanj 2012. (isplata u veljači) primijenjeni su zakoni: Zakon o dopuni zakona o dodatku na mirovine ostvarene prema Zakonu o mirovinskom osiguranju (NN, br. 114/11), Zakon o dopuni zakona o mirovinskom osiguranju (NN, br. 114/11) i Zakon o dopuni zakona o mirovinskom osiguravajućim društvima i isplati mirovina na temelju individualne kapitalizirane štednje (NN, br. 114/11).

NAKLADNIK: HZMO - Središnja služba
UREĐUJE: Odjel za odnose s javnošću

A. Mihanovića 3, 10 000 Zagreb
www.mirovinsko.hr

Za nakladnika: Srećko Vuković
Tekstove pripremile: D. Klarić Fiegler i
M. Imprc-Jurić
Grafički uredila: Maja Kos

Lektorirala: Davorica Harasim
e-mail: urednistvo@mirovinsko.hr
fax: 01/4595-188

Vodič obveznog zdravstvenog osiguranja

PRILOG GLASILU SINDIKATA UMIROVLJENIKA HRVATSKE
U STUDENOM 2013.

Primjena propisa Europske unije u Republici Hrvatskoj

Pristupanjem Republike Hrvatske Europskoj uniji bilo je potrebno uskladiti hrvatsko zakonodavstvo sa pravnom stečevinom Europske unije odnosno urediti pitanja ostvarivanja prava na prekograničnu zdravstvenu zaštitu te ujedno uskladiti postojeća zakonska rješenja i institute novim odredbama prilagođenim zahtjevima Europske unije.

Što je ugrađeno u ZOZO?

Stoga je bilo neophodno i Zakon o obveznom zdravstvenom osiguranju uskladiti s propisima Europske unije. U konkretnom slučaju to se odnosi na obvezu ugradnje Direktive 2011/24/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 9. ožujka 2011. godine (SL L 88, 4.4.2011. - u daljnjem tekstu: Direktiva 2011/24/EU) o primjeni prava pacijenata u prekograničnom zdravstvenom osiguranju u propise kojima se regulira zdravstveno osiguranje u Republici Hrvatskoj.

Ujedno je bilo potrebno uskladiti i dosadašnja normativna rješenja u dijelu koji se odnosi na korištenje zdravstvene zaštite na teret sredstava obveznoga zdravstvenog osiguranja s pravima osiguranim Direktivom 2011/24/EU te obvezama koje prema odredbama Direktive 2011/24/EU proizlaze za nositelja osiguranja i pružatelje zdravstvene zaštite budući da korištenje prekogranične zdravstvene zaštite na način kako to propisuje Direktiva 2011/24/EU nije do sada bilo predviđeno važećim Zakonom o obveznom zdravstvenom osiguranju niti pod zakonskim propisima donesenim osnovom toga Zakona.

Što nije ugrađeno u ZOZO, već su odredbe ZOZO-a tome prilagođene?

Zakonom su ujedno izvršene i prilagodbe vezane uz primjenu Uredbe (EZ) br.833/2004 i Uredbe EU br. 1124/2012, koje se primjenjuju direktno kao propisi Europske unije sa danom pristupanja Republike Hrvatske Europskoj uniji odnosno od 1. srpnja 2013. godine.

Stupanje na snagu odredbi ZOZO-a

Zakon o obveznom zdravstvenom osiguranju objavljen je u „Narodnim novinama“ broj 80 od 28. lipnja 2013. godine te je **stupio na snagu danom pristupanja Republike Hrvatske Europskoj uniji, odnosno 1. srpnja 2013. godine**, a odredbe kojima su u Zakon **ugrađene odredbe Direktive 2011/24/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 9. ožujka 2011. godine (SL L 88, 4.4.2011. - u daljnjem tekstu: Direktiva 2011/24/EU)** o primjeni prava pacijenata u prekograničnom zdravstvenom osiguranju, **stupile su na snagu 25. listopada 2013. godine.**

Koja je intencija kod korištenja prekogranične zdravstvene zaštite?

S tim u vezi u ZOZO-u su prava osiguranih osoba na zdravstvenu zaštitu iz obveznoga zdravstvenog osiguranja prilagođena zahtjevima Direktive 2011/24/EU s time da se vodilo računa da se osiguranim osobama osiguraju prava na prekograničnu zdravstvenu zaštitu, a da se pri tome ne dovede u pitanje funkcioniranje sustava zdravstvene zaštite u Republici Hrvatskoj. Na tom području svakako je osnovni cilj bio da se ne potiče osigurane osobe da zdravstvenu zaštitu, koja se provodi u ugovornim zdravstvenim ustanovama u Republici Hrvatskoj, koriste u inozemnim zdravstvenim ustanovama već da im se osigura sigurna i kvalitetna zdravstvenu zaštitu na teritoriju Republike Hrvatske koju osigurane osobe mogu ostvariti na teret obveznog zdravstvenog osiguranja uz određivanje medicinski opravdanog roka u kojem se osiguranoj osobi mora pružiti potrebna zdravstvena zaštita u Republici Hrvatskoj, a sve prema propisu koji osnovom novoga ZOZO-a donosi ministar nadležan za zdravlje.

Dakle, cilj je odredbi novoga ZOZO-a u tom dijelu da se liste čekanja na određene dijagnostičke i terapijske postupke u ugovornim zdravstvenim ustanovama u Republici Hrvatskoj svedu u medicinski prihvatljive rokove i samim time postigne racionalizacija u troškovima zdravstvene zaštite iz obveznog zdravstvenog osiguranja, jer tada, u većini slučajeva, ne bi postojali razlozi za korištenje planirane prekogranične zdravstvene zaštite.

Prema Direktivi 2011/24/EU, čije su odredbe implemen-

tirane u ZOZO, uređuje se ostvarivanje prava na prekograničnu zdravstvenu zaštitu koja podrazumijeva zdravstvenu zaštitu koja se osiguranoj osobi osigurava u okviru prava iz obveznog zdravstvenog osiguranja u ugovornim zdravstvenim ustanovama u Republici Hrvatskoj, a koju je osigurana osoba ostvarila kod ugovornih ili privatnih pružatelja zdravstvene zaštite na području drugih država članica Europske unije (u daljnjem tekstu: države članice). Navedena zdravstvena zaštita obuhvaća planiranu zdravstvenu zaštitu za koju osigurana osoba mora pribaviti prethodno odobrenje HZZO-a, planiranu specijalističko-konzilijarnu zdravstvenu zaštitu za koju nije potrebno pribaviti prethodno odobrenje HZZO-a i neodgodivu zdravstvenu zaštitu.

Nacionalna kontaktna točka

Ujedno je prema odredbama ZOZO-a HZZO određen kao Nacionalna kontaktna točka za pružanje informacija o pravima osiguranih osoba na zdravstvenu zaštitu u drugoj državi članici Europske unije i kako za pitanje provedbe Uredbi tako i za pitanje provedbi Direktive.

Odnos Direktive 2011/24/EU u odnosu na Uredbu (EZ) 883/2004 u čemu su razlike i sličnosti?

U pitanju je pravna regulativa u Europskoj uniji kojima se uređuje korištenje zdravstvene zaštite za vrijeme privremenog boravka u drugim državama članicama Europske unije za planirano liječenje, odnosno liječenje koje se ne može dogoditi do povratka u mjesto stanovanja.

Pravna regulativa u EU koja uređuje pitanje korištenja zdravstvene zaštite

IUredba (EZ) broj **883/2004** o koordinaciji sustava socijalne sigurnosti, izmijenjena Uredbom (EZ) broj 988/2009 IUredba (EZ) broj **987/2009** kojom se utvrđuje postupak provedbe Uredbe (EZ) broj 883/2004

IDirektiva **2011/24/EU** o primjeni prava pacijenata u prekograničnoj zdravstvenoj zaštiti

Koji je pravni status Uredbi koje se direktno primjenjuju?

Ulaskom Republike Hrvatske u Europsku uniju Uredbe 883/04 i 987/09 u području zdravstvenog osiguranja zamjenjuju sve Ugovore o socijalnom osiguranju koji su sklopljeni ili koji se primjenjuju s drugim državama članicama Europske unije.

Na koga se primjenjuju Uredbe?

Uredbe se primjenjuju na:

1. državljane država članica Europske unije
2. osobe bez državljanstva i osobe koje su tražitelji azila odnosno pod supsidijarnom zaštitom u državama članicama Europske unije, a koje se nalaze u državi članici Europske unije
3. članove njihovih obitelji
4. državljani trećih država (koje nisu članice Europske unije) kada su u slučaj korištenja zdravstvene zaštite uključene minimalno dvije države članice Europske unije.

Koja su osnovna načela Uredbe ?

1. Osoba može biti osigurana samo u jednoj državi člani-

ci Europske unije (osnovno pravilo *lex loci laboris*)

2. Osiguranci drugih država članica Europske unije zdravstvene usluge ostvaruju pod istim uvjetima kao i osiguranci države u kojoj borave, pod istim uvjetima i po istim cijenama zdravstvene zaštite (zabrana diskriminacije).

Osnovni princip korištenja zdravstvene zaštite prema Uredbi Koga tereti zdravstvena zaštita?

Osigurane osobe jedne države članice Europske unije za vrijeme boravka/prebivališta na području druge države članice Europske unije zdravstvenu zaštitu ostvaruju u skladu sa zakonodavstvom države članice Europske unije prema mjestu svog boravka/prebivališta, ali na teret nadležnog nositelja zdravstvenog osiguranja (svog osiguravatelja). Dakle ako osigurane osobe HZZO-a borave u drugoj državi članici Europske unije troškove korištenja zdravstvene zaštite snosi HZZO.

Kod koji provoditelja zdravstvene zaštite se može koristiti zdravstvenu zaštitu prema Uredbi?

Zdravstvenu zaštitu sukladno odredbama Uredbi 883/04 i 987/09 osigurane osobe mogu ostvarivati **isključivo kod ugovornih pružatelja zdravstvene zaštite**, odnosno, u okviru tzv. sustava socijalnog zdravstvenog osiguranja, a ne i kod privatnika.

Kod koji provoditelja zdravstvene zaštite se može koristiti zdravstvenu zaštitu prema Direktivi?

Zdravstvenu zaštitu sukladno odredbama Direktive osigurane osobe mogu ostvarivati osim kod **ugovornih pružatelja zdravstvene zaštite koristiti i kod privatnih pružatelja zdravstvene zaštite**.

Zašto je to tako uređeno?

Zato što Direktiva predstavlja ujedinjenje sudske prakse Europskog suda za ljudska prava, pa je pravo korištenja zdravstvene zaštite **prošireno i na privatne pružatelje zdravstvene zaštite**.

Nacionalna kontaktna točka

HZZO je Nacionalna kontaktna točka za pružanje informacija o pravima osiguranih osoba na zdravstvenu zaštitu u drugoj državi članici Europske unije kao i pružanje informacija državljanima drugih država članica europske unije kada borave u republici Hrvatskoj u skladu s Uredbama i Direktivom.

Kako se koristi zdravstvena zaštita prema Uredbama?

Osigurane osobe HZZO-a kao i osiguranci drugih država članica Europske unije imaju pravo za vrijeme privremenog boravka na području druge države članice Europske unije koristiti zdravstvene usluge koje su s medicinskog gledišta nužne, uzimajući u obzir prirodu tih usluga i dužinu očekivanog boravka, pri ugovornim zdravstvenim ustanovama i liječnicima, a na teret svog osiguravatelja (članak 19. stavak 1. Uredbe 883/04).

Na osnovu kojeg dokumenta se koristi takva zdravstvena zaštita?

Koristi se na osnovi Europske kartice zdravstvenog osi-

guranja (EU kartica) odnosno na osnovi Certifikata koji zamjenjuje EU karticu.

Što znači pojam nužne zdravstvene zaštite prema Uredbama?

U nužnu zdravstvenu zaštitu ubrajaju se usluge koje su nužne s medicinskog gledišta kako se osigurana osoba ne bi bila prisiljena vratiti u državu članicu Europske unije u kojoj inače stanuje/prebiva prije kraja planiranog boravka radi podvrgavanja potrebnom liječenju (članak 25. stavak 3., Uredbe 987/09).

Što još uključuje zdravstvena zaštita korištena prema Uredbama?

Uključene su i zdravstvene usluge za kronične bolesti, odnosno za već postojeće (utvrđene) dijagnoze kao i porod te usluge vezane za trudnoću.

Od navedenoga su izuzete zdravstvene usluge kada je svrha boravka u drugoj državi članici Europske unije upravo obavljanje poroda/rađanja odnosno liječenja postojeće već utvrđene kronične bolesti.

Uključen je i terapijski postupak dijalize, terapija kisikom, kemoterapija, specijalni tretmani za astmu, ehokardiogram za liječenje kroničnih autoimunih bolesti.

Međutim za provođenje takve zdravstvene zaštite potreban je prethodni dogovor sa bolničkom zdravstvenom ustanovom u drugoj državi članici Europske unije u kojoj bi se takva zdravstvena zaštita provodila.

Koje troškove se ne pokrivaju prema EU kartici osnovom Uredbe?

1. troškove zdravstvene zaštite korištene kod privatnih pružatelja zdravstvenih usluga
2. putne troškove prilikom povratka u Republiku Hrvatsku, a nakon nastanka osiguranog slučaja
3. učešće u troškovima zdravstvene zaštite (participaciju)
4. planirano liječenje u drugoj državi članici Europske unije.

Primjer korištenja neophodne zdravstvene zaštite osnovom EU kartice prema Uredbama:

Osigurana osoba HZZO-a za vrijeme skijanja u Sloveniji polomi nogu

Zdravstvenu zaštitu koristi u Sloveniji u ugovornoj bolnici temeljem EU kartice.

Prilikom korištenja te zdravstvene zaštite ugovorna bolnica naplaćuje propisani iznos participacije istovjetan kao i za slovenske osiguranike, a račun za provedeno liječenje se dostavlja izravno HZZO-u.

Troškove puta za povratak u Republiku Hrvatsku osigurana osoba snosi sama.

Kada je osigurana osoba HZZO-a obvezna zatražiti prethodno odobrenje prema Uredbama?

Osigurana osoba HZZO-a mora zatražiti odobrenje za zdravstvenu zaštitu ako je u pitanju liječenje uvršteno u zdravstvenu zaštitu propisanu ZOZO-om i ako takvu zdravstvenu zaštitu ne može ostvariti unutar medicinski opravdanog vremenskog razdoblja, uzimajući u obzir trenutno zdravstveno stanje osobe i vjerojatan razvoj njezine bolesti (iznimka rijetke bolesti).

Kad je nadležna služba HZZO-a izdala prethodno odobrenje obvezno se izdaje i tiskanica E112, osnovom kojega osigurana osoba HZZO-a ostvaruje takvu planiranu zdravstvenu zaštitu u drugoj državi članici Europske unije.

Postupak po podnesenom zahtjevu za izdavanje prethodnog odobrenja

Na osnovi podnesenog zahtjeva uz priloženu medicinsku dokumentaciju kojom se dokazuje potreba tražene zdravstvene zaštite za osiguranu osobu HZZO-a provodi se medicinsko vještačenje.

Potrebna dokumentacija sadržava:

1. povijest bolesti i medicinsku dokumentaciju kojom se dokazuje indikacija za liječenje
2. dokaz o zakazanom terminu liječenja u nekoj od ugovornih zdravstvenih ustanova u Republici Hrvatskoj
3. dokaz o raspoloživom terminu, odnosno mogućem datumu primitka u zdravstvenu ustanovu na području druge države članice Europske unije.

Po završenom vještačenju prema podnijetom zahtjevu donosi se rješenje u upravnom postupku.

Kada se zahtjev osigurane osobe HZZO-a može odbiti?

Zahtjev se može odbiti ako je:

1. takva zdravstvena zaštita obuhvaćena pravom na zdravstvenu zaštitu iz obveznog zdravstvenog osiguranja prema ZOZO-u (davanja predviđena nacionalnim zakonodavstvom)
2. zdravstvena zaštita se može ostvariti kod ugovornih provoditelja zdravstvene zaštite HZZO-a, u medicinski opravdanom roku, navodeći taj rok i razlog za isti u svakom pojedinačnom konkretnom slučaju.

Način korištenja odobrene planirane zdravstvene zaštite

Osigurana osoba HZZO-a ostvaruje pravo na liječenje na način i pod uvjetima kao i osigurane osobe države boravka odnosno kao i domaći državljani-osiguranici druge države članice Europske unije, uz plaćanje učešća/participacija - ako je za istu usluga ona predviđena i za osiguranike domaće državljanke druge države članice Europske unije u kojoj se koristi.

Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje - Direkcija

Margaretska 3, 10000 ZAGREB

www.hzzo-net.hr

Za nakladnika:

ravnatelj prim. Siniša Varga, dr.med.dent.

Urednice priloga:

Jasenka Pap, dipl.iur.,
Veronika Laušin, dr.med.

BESPLATNI TELEFONSKI BROJEVI

za informacije obveznog zdravstvenog osiguranja
0800 7979

za informacije dopunskog zdravstvenog
osiguranja
0800 7989

Prvi sportski susreti SUH-a u gradu Zagrebu Fer natjecanje i vedar duh

Prvi sportski susreti Sindikata umirovljenika Hrvatske u Zagrebu održani su 19. listopada godine. Natjecatelji, domaćini te suci iz SUH-ovih podružnica s područja grada Zagreba počeli su se okupljati još u ranijim jutarnjim satima u Sportskom centru „Kvatrić“ u zagrebačkoj Šubićevoj ulici.

Izvlačenju ekipa koje će se natjecati nazočili su i gosti iz drugih županija, a sudionike je pozdravio predsjednik Odbora za sport pri Povjereništvu SUH-a grada Zagreba, Stevo Živčić. Nakon toga, prisutnima su se obratile Biserka Budigam predsjednica Povjereništvu SUH-a za grad Zagreb te Ljiljana Vrbić iz Gradskog ureda za socijalnu zaštitu i osobe s invaliditetom, dok je službeni početak zviždajkom označila predsjednica SUH-a Jasna A. Petrović.

Natjecale su se ekipe iz podružnica SUH-a: Oporovec, Miroševac, Ina, Trešnjevka-jug, Centar, Novi Zagreb i Studentski grad. Bilo je ukupno 77 natjecatelja u četiri discipline: šah, kartanje „belota“, pikado te seniorski višeboj.

Šest je sudaca imalo dosta posla, ali sve je, u ranim poslijepodnevним satima, privedeno kraju, uz proglašenje pobjednika i zajedničko druženje svih sudionika sportskih susreta.

Odličja su zaslužili:

Vlado Posavec i Zlatko Bošnjak (Oporovec), prvo mjesto u „belotu“, dok su drugo zaslužili Ankica Greb i Milan Jajić (Studentski grad) i treće mjesto Nada Švigir i Ljubica Bočkaj (Miroševac).

U šahu je prvo mjesto osvojio Boris Ivanišević (Ina), a drugo i treće Radivoj Jakovljević i Ljubomir Branković.

U natjecanju u pikadu, prvo su mjesto osvojili Zvonko Šulentić, Milivoj Vrban i Milena Stojić (Ina), dok je drugo i treće mjesto pripalo članovima podružnice Studentski grad u sastavu: Katica Žuglić, Josip Ivančić i Marija Vrbnjak te Vlado Popović, Nikola Bjeličić i Krešimir Orešković.

U seniorskom višeboju najviše su uspjeha opet imale ekipe podružnice Studentski grad, osvojivši prva tri mjesta, u ovom sastavu: Vesna Lanović, Renata Vukojević i Anita Berić (1.), Jozefina Bubalo, Ljubica Levak i Gordana Šuti (2.), Ana Arambašić, Štefanija Ivančić i Mira Jaić (3.).

Najboljima su pripale medalje koje su s ponosom nosili oko vrata, dok je svaka podružnica dobila pohvalu za sudjelovanje na sportskim susretima. Zahvalnica je dodijeljena i Mislavu Bjažiću koji je ustupio prostor za održavanje susreta.

Za vrijeme igara prisutni su mogli pogledati i izložbu radova koju su postavili članovi Podružnice „Studentski grad“, gdje su izložili zanimljive predmete i suvenire izrađene vrijednim rukama njihovih članova.

Vode i soka nije nedostajalo, kao ni sendviča te peciva za prisutne natjecatelje. Fer igra i sportski duh te zadovoljstvo prisutnih trajali su tijekom cijelog dana, pa je na kraju još ostalo poželjeti više ovakvih druženja i susreta članova našeg sindikata. (Snježana Živčić)

15 GODINA PRIJATELJSTVA Slavlje uz rođendansku tortu

Jubilarni 15. susret pobratimljenih organizacija SUH-a, podružnica Umag i srodne sindikalne organizacije SPI CGIL Domio Trieste, održan je 20. listopada 2013. godine u Gradu.

Sastanak članova dviju organizacija dogovoren je na odmoru Sistiana, nedaleko Trsta, a pridružio mu se Vladimir Buršić, član Glavnog odbora SUH-a Zagreb i predsjednik Županijskog povjerenstva SUH-a Istre.

Nakon razmijenjenih pozdrava nastavljena je vožnja do Grada te je uslijedio obilazak mjesta i vožnja brodicama do otočića Barbana, gdje se nalazi franjevački samostan i sveučilište Majke Božje.

Po povratku, uz zajednički ručak, uslijedilo je zabavni program i ples. Tijekom druženja razmijenjene su i prigodne plakete kojima je obilježena 15. obljetnica bratimljenja dvaju organizacija. Tim je povodom Vladimir Buršić domaćinima uručio „Posebno priznanje SUH-a središnjice Zagreb“, kao zahvalu za uspješnu dugogodišnju suradnju.

Uz zabavu, glazbu i ples, te „rođendansku tortu“, druženje je nastavljeno do kasnih poslijepodnevni sati. Poslije fotografiranja sudionika, uslijedio je povratak sa željom za češćim susretima članova dvaju sindikalnih organizacija. (Marija Pertot)

UMAG

Izlet na Maltu

Članovi podružnice SUH-a Umag proveli su pet dana na otoku Malti, od 23. listopada 2013. godine. Poslije leta avionom do Malte, uslijedila je vožnja autobusom do La Valette, uz lijepe uvale do mjesta Sliema, gdje smo imali smještaj, a usput je vodič informirao o Malti i njenim naseljenim otocima Gozo i Komino. Prolazimo uz duboke uvale, pješčane plaže i kamenite obale gdje je priroda bila vrlo izdašna i uz djelovanje ljudskih ruku stvorila prelijepi ambijent ovog dijela Mediterana.

Slijedećeg jutra posjetili smo Blue-Grotto i uživali u pogledu na špilje, čudotvorni učinak mora kroz stoljeća. U malom ribar-

skom mjestu čekali su nas „barkarioli“ s kojima smo plovili u razgledanje špilja s morske strane, odakle smo se divili boja i oblicima kamenih klifova i ljepoti morskog dna.

U ribarskom mjestu Marsaxlok, uz puno karakterističnih brodice, koje su nasljeđe još iz Feničkog doba, poslužen je pravi domaći ručak - riba.

Slijedio je cjelodnevni izlet na otok Gozo te vožnja trajektom i nastavak do gradića Viktorija - Rabat, smještenom na brežuljku na kojem dominira citadela, odakle se pruža prekrasan pogled na Maltu i obližnje otočiće i hridi. Kasnija plovidba brodicama do otoka Komino, uz hridine otoka i približavanje špiljama bio je izuzetan događaj, a kristalno čisto more uz obale Plave lagune i plaže s bijelim pijeskom nudi ugodnost kupanja i ronjenja.

Obišli smo i palaču Velikog meštra Malteških vitezova, koja nas je očarala svojom ljepotom, prostranim dvoranama i bogatstvom umjetničkih djela.

Mosta je prekrasan gradić u geografskom središtu otoka, prepun zanimljivih građevina ukrašenih karakterističnim balkonima, gdje nas se dojmila crkva s kupolom, treća po veličini u Europi.

U katedrali Sv. Ivana, pored bogate arhitekture i fresaka, vidjeli smo najpoznatije djelo Caravaggia, odnosno jedino potpisano njegovo umjetničko djelo.

Posjetili smo obrtničko naselje Ta'qali i prisustvovali izradi predmeta od stakla i filigranskoj izradi nakita od srebra. Također, obišli smo i predsjedničku palaču, gdje smo imali čast susreta sa sadašnjim predsjednikom Malte, od kojega su pojedinci dobili autogram i zabilježili događaj fotografijom.

I svemu lijepom brzo dođe kraj. Tako smo se i mi puni dojmova sretno vratili svojim kućama. (M.P)

DUBROVNIK

Putovima Lijepe Naše

Dubrovačka Podružnica SUH-a organizirala je četverodnevni izlet, od 19. do 22. listopada, tijekom kojeg smo obišli Krapinske Toplice, Krapinu, Trakošćan, Lepoglavu, Varaždin i Ludbreg.

Kad smo stigli u Krapinske toplice, prvog dana ovog lijepog izleta, uživali smo u kupanju, glazbi i plesu. Potom smo posjetili Krapinu i jedinstveni muzej krapinskih neandertalaca, otvoren u veljači 2012. u blizini njihovog stvarnog staništa na Hušnjakovom brdu, gdje je paleontolog Dragutin Gorjanović Kramberger 1899. godine otkrio ostatke „krapinskog pračovjeka“).

Zatim smo obišli Trški Vrh i Crkvu Majke Božje Jeruzalemske, jednu od najljepših hrvatskih baroknih crkava i poznato hrvatsko prošteništa te župnu crkvu sv. Nikole, zaštitnika grada Krapine, u kojoj su uz vrijedne relikvije izložene prekrasne Hefererove orgulje.

Sljedio je posjet rodnoj kući, ujedno muzeju Ljudevita Gaja; bio je jezikoslovac, pjesnik, novinar i političar, autor hrvatske abecede i prvoga hrvatskog pravopisa, izdavač prvih novina na hrvatskom jeziku, veliki domoljub i vođa ilirskoga pokreta. Na kraju smo razgledali i grad Krapinu te biser Hrvatskog zagorja - dvorac Trakošćan.

Trećeg dana posjetili smo Lepoglavu, poznatu po pavlinima koji su nakon

osnivanja samostana (oko 1400.), osnovali i prvu hrvatsku gimnaziju (1503.) te prvo hrvatsko sveučilište (1656.). Lepoglava je poznata i po čuvenoj „lepoglavskoj čipki“ te je svake godine domaćin međunarodnog čipkarskog festivala, kao i po zatvoru, u kojem je od povijesnih ličnosti bio i pok. kardinal Alojzije Stepinac. O prekrasnoj baroknoj župnoj crkvi, o pavlinima i zatvoru informirao nas je župnik don Andrija, a u toj crkvi su i dva „najljepša anđela“ čije će replike (s imenima Duje i Vlaho) biti postavljene s obje strane Pelješkoga mosta.

Nakon Lepoglave, posjetili smo Varaždin, grad baroka, glazbe i cvijeća, gdje smo razgledali čuveno varaždinsko groblje, vrlo lijep spoj hortikulture i skulpture, a potom Stari grad i baroknu jezgru s palačama, crkvama i jednom od najstarijih europskih gradskih vijećnica.

Na kraju četverodnevnog putovanja, obišli smo Ludbreg, višestoljetno jedinstveno hrvatsko svetište i duhovno odredište vjernika iz cijele Europe, jedno od rijetkih u kršćanskom svijetu utemeljeno pisanim ukazom samoga Svetog Oca, pape Leona X. Izletnici su ovdje imali prilike, što su i učinili, doslovno stati u Središte svijeta označeno na glavnom ludbreškom trgu. (Kruno Koroman)

Ured pučke pravobraniteljice:

Prijavite nepravdu i diskriminaciju!

Pučka pravobraniteljica Lora Vidović je povodom ovogodišnjeg Međunarodnog dana starijih osoba podsjetila na doprinos starijih osoba u izgradnji suvremenog društva te na njihovo znanje, mudrost i iskustvo koje nam prenose i mogu prenijeti. Kao tijelo nadležno za zaštitu i promicanje ljudskih prava i kao središnje tijelo nadležno za suzbijanje diskriminacije, između ostaloga i s osnove dobi, pučka pravobraniteljica poziva sve državne institucije, organizacije civilnog društva, ali i širu javnost da se aktivno uključe u suzbijanje trendova socijalne isključenosti starijih osoba te doprinesu stvaranju društva prilagođenog potrebama svih svojih građana.

Pozvala je starije osobe da nepravedno postupanje uvjetovano njihovom dobi prijave pučkoj pravobraniteljici - Ured pučkog pravobranitelja www.ombudsman.hr

Pučkom pravobranitelju može se obratiti svatko, bez obzira je li zbog povrede ustavnih ili zakonskih prava neposredno oštećen ili je oštećen netko drugi. Pritužbu, bez plaćanja upravnih pristojbi, možete podnijeti osobno ili dostaviti pisanim putem na Ured pučkog pravobranitelja, 10000 Zagreb, Opatička 4; poslati telefaks: 01/6303-014, ili e-mail: info@ombudsman.hr

Stranke se primaju radnim danom od utorka do petka, od 9 do 12 sati, uz telefonsku najavu, na sljedećim lokacijama Ureda pučkog pravobranitelja u Zagrebu: Opatička 4, tel. 01 4851 855; fax. 01 6303 014; Petrićeva 5, 01 4599 850; fax. 01 4599 855

Stranke s prebivalištem izvan Zagreba, primit će se i u vrijeme koje nije određeno za prijam stranaka te se mogu obratiti dežurnom savjetniku/ci pučke pravobraniteljice.

Izdavač: Sindikat umirovljenika Hrvatske

Za izdavača: Jasna A. Petrović, predsjednica

Glavni urednik: Bosiljko Domazet

Uređuje: Uredništvo Glasila

Adresa Uredništva:

10 000 Zagreb, Trg kralja Petra Krešimira IV. br. 2/II.

Info: Telefon/faks: 01/4655 146; 01/4635 202

E-mail: suh@zg.t-com.hr; **Web stranica:** www.suh.hr

Grafički urednik: Nenad Pejušković

Tisak: GMG GRAF, Sesvete

Temeljem mišljenja Ministarstva kulture Republike Hrvatske br. 532-03-01/7-96-01 od 20.2.1996. Glasilo SUH-a je, kao proizvod iz članka 18. točka 13. Zakona o porezu na promet, oslobođen obveze plaćanja poreza na promet.

Cijena: 5 kn

Cjenik oglasnog prostora (glasilo SUH-a i web stranica www.suh.hr): za jednu stranicu 4 000 kn; za pola stranice 3 000 kn i za četvrtinu stranice 2 000 kn.

Odgovara:

MILAN TOMIČIĆ
dipl. pravnik

Pravo nasljeđivanja od strane pastorke i nećaka

Pitanje: Supruga mi je umrla prije nekoliko godina. U braku nisam imao djece, dok je moja pokojna supruga imala kćer iz prvog braka. Od rodbine imam nećakinju i nećaka, djecu moje pokojne sestre. Zanima me, ima li moja pastorka, nakon moje smrti, pravo na nasljeđivanje, ako umrem bez oporuke. Ako sastavim oporuku u korist moje pastorke, imaju li nećaci pravo na tzv. "nužni dio". (R.G. Bjelovar)

Odgovor: Vaši nećaci su zakonski nasljednici. Ako za života ne sačinite oporuku u korist treće osobe, nećak i nećakinja će kao zakonski nasljednici naslijediti vašu cjelokupnu imovinu. Ako pak oporukom ostavite cjelokupnu imovinu vašoj pastorki, nećaci neće imati pravo na nužni dio, jer nisu zakonski nasljednici tzv. prvog nasljednog reda.

Darovni ugovor i plaćanje poreza na promet nekretnina

Pitanje: Darovnim ugovorom ujak mi je darovao kuću s okućnicom veće vrijednosti. Zanima me moram li na darovanu nekretninu platiti porez na promet nekretnina i što trebam učiniti da nekretnine koje su mi darovane upišem u zemljišne knjige kao svoje vlasništvo? (V.P. Karlovac)

Odgovor: Kao nećakinja darovateljica obveznica ste plaćanja poreza na promet nekretnina u visini od 5 posto vrijednosti darovane nekretnine. Što se pak tiče prava za upis uknjižbe prava vlasništva na darovanoj nekretnini, morate podnijeti pisani zahtjev nadležnom općinskom sudu na čijem se području nalazi nekretnina. Ovo vrijedi za slučaj da vas je darovatelj darovnim ugovorom ovlastio da imate pravo uknjižbe

prava vlasništva odmah po sklapanju ugovora o darovanju. Ukoliko je prijenos odgodio do svoje smrti, potrebno je, sigurnosti radi, izvršiti upis zabilježbe darovnog ugovora.

Ugovor o najmu stana s otkaznim rokom

Pitanje: Prije dvije godine sklopila sam ugovor o najmu na neodređeno vrijeme s otkaznim rokom od 30 dana. S obzirom na to da podstanar ne želi izaći iz stana nakon što sam mu otkazala ugovor o najmu, što da radim? (M. R. Zagreb)

Odgovor: Očito da vaš podstanar nije prihvatio otkaz ugovora o najmu stana, pa bih vam preporučio da ga podnesete u pisanoj formi preporučenom pošiljkom. Protekom roka od 30 dana, ukoliko se ne iseli, podnesite tužbu za iseljenje kojom ćete tražiti, uz iseljenje podstanara, i eventualnu naknadu štete zbog njegovog protupravnog ponašanja.

Raskid ugovora o doživotnom uzdržavanju

Pitanje: Nakon sklapanja ugovora o doživotnom uzdržavanju, počele su moje muke s nećakom, davateljem uzdržavanja. Ne samo da ne izvršava obveze iz ugovora, nego mi svakodnevno prijeti da će me izbaciti iz stana. Očajna sam zbog svoje pogreške, što da radim jer stanje je neizdrživo? (V.G. Zagreb)

Odgovor: Ukoliko je situacija koju ste iznijeli nepromijenjena, preporučio bih vam da se pokušate dogovoriti s nećakom o sporazumnom raskidu ugovora o doživotnom uzdržavanju. Ukoliko to nije moguće, savjetujem vam da angažirate odvjetnika

koji će u vaše ime podnijeti tužbu za raskid ugovora od doživotnom održavanju.

Nasljeđivanje i naknadno pronađena imovina

Pitanje: Nakon što je rješenje o nasljeđivanju postalo pravomoćno, saznali smo da ostavitelj, moj pokojni stric, ima znatnu imovinu u nekretninama. Zanima me mogu li pokrenuti novi ostavinski postupak kako bi se ta imovina za koju se nije znalo, mogla podijeliti nasljednicima?

Odgovor: Ukoliko imate precizne podatke o toj imovini, bit će dovoljno sudu koji je rješavao ostavinu, dostaviti prijedlog za provođenje ostavinske rasprave o naknadno pronađenoj imovini.

Otkazivanje punomoći odvjetniku

Pitanje: Već dugo godina vodim sudski spor vezan uz vlasništvo stana kojeg mi je darovao moj pokojni suprug. Nisam zadovoljna svojim odvjetnikom, jer me uopće ne obavještava o stanju spora, zove me samo kad mu trebam nešto platiti. Kad platim ne izdaje mi nikakvu potvrdu o plaćanju, tako da nemam dokaza da sam mu bilo što platila. Htjela bih mu otkazati punomoć i naći drugog odvjetnika. Što da radim? (V.B. Zagreb)

Odgovor: Ako ste toliko nezadovoljni odvjetnikom, opozovite punomoć za zastupanje. Učinite to pisanim putem preporučenom pošiljkom. O opozivu punomoći morate pisanim putem obavijestiti i sud pred kojim se vodi spor. Što se tiče odnosa s odvjetnikom kojem otkazujete punomoć, morat ćete napraviti međusobni obračun i podmiriti eventualno do tada neplaćene obveze. Nakon toga ćete preuzeti spis. Ukoliko nastupe bilo koje nesuglasice vezane za plaćanje odvjetničkih usluga možete se obratiti Odvjetničkoj komori i tražiti zaštitu.

BESPLATNO PRAVNO SAVJETOVALIŠTE
za članove Sindikata umirovljenika
01 46 55 111 / kućni 244

Petar Lešić, predsjednik Podružnice SUH-a Slavonski Šamac Krenuli smo od nule...

Petar Lešić: povećanje dobne granice na 67 godina je u ovoj situaciji teško izvedivo. To je naprosto, kao da vam tek pred kraj života daju da odete u mirovinu

Petar Lešić iz Slavenskog Šamca predsjednik je podružnice Sindikata umirovljenika od 2009. godine. Punih je 30 godina radio kao vozač u Osječkoj pivovari, ali je iz zdravstvenih razloga otišao u prijevremenu mirovinu.

Kako ste počeli s radom podružnice SUH-a?

Počeli smo praktički od nule, jer je podružnica zapravo mirovala još od davne 2001. godine kada je registrirana. Pristao sam preuzeti podružnicu SUH-a nakon inicijative Stjepana Rakitića, sada županijskog povjerenika Sindikata.

Najprije sam razmislio što pokrenuti i kako osnovati podružnicu i prikupiti članstvo. U početku nas je bilo jedva desetak, a sada imamo 180 članova Sindikata umirovljenika.

Koje su vam glavne aktivnosti?

Dosta putujemo zajedno, posjećujemo Bizovačke toplice radi rekreacije i očuvanja zdravlja, tako da smo u ovoj godini tamo bili već četiri puta.

Također, nastojimo pridobiti i uključiti nove članove, jer u našem kraju imamo oko 360 umirovljenika, u Šamcu i u Kruševici.

Međutim, ne radimo samo na putovanjima, druženjima i medicinsko-rekreacijskim programima, već djelujemo i na području socijalne skrbi. Podružnica je dosta uspješna u osiguravanju povlastica u prijevozu, vodimo računa da se osigura ogrijev i razni drugi oblici pomoći onima kojima su mirovine nedovoljne za svakodnevni život.

Suradujete li s lokalnom samoupravom?

Naravno, i kod nas se, kao i u drugim manjim sredinama, lokalne vlasti žale na nedostatak novca. S druge strane, snalazimo se i tražimo pomoć od sponzora za neke od programa okupljanja većeg broja umirovljenika, poput sportskih igara i odlaska na dulja putovanja.

Kao predsjednik podružnice SUH-a u Županijskom povjereništvu nastojim promicati interese i program Sindikata umirovljenika. Na području Brodsko-posavske županije živi oko 14 tisuća umirovljenika i nadam se znatnom povećanju broja članova SUH-a. Prošle je godine na sportskim susretima u Slavenskom Šamcu bilo oko 400 sudionika, što dovoljno govori o zanimanju umirovljenika za naše djelovanje.

Program rada usvojimo svake godine za sljedeću i predočimo ga lokalnoj samoupravi, čak smo napravili plan rada za razdoblje 2013.-2015. godine. Iako u sadašnjoj situaciji ne vjerujem da ćemo puno dobiti na lokalnoj razini, jer muku muče s punjenjem proračuna.

Kako radite u podružnici, imate li prostor za rad?

U Šamcu imamo više udruga, a koristimo zajednički prostor za čije korištenje svaki put moramo podnositi zahtjev. Imamo oko 2 tisuće žitelja, i 360 umirovljenika - to nije mali broj i morali bismo imati više utjecaja na lokalnoj razini, što pokušavamo postići kroz aktivnost Sindikata umirovljenika.

Kakvo je vaše mišljenje o sadašnjem položaju umirovljenika i mirovinskoj reformi?

Naši umirovljenici doista nikada nisu bili u lošijem položaju. Posebno oni koji su odradili cijeli svoj radni vijek i sada imaju mirovine jedva dostatne za pristojan život. Povrat mirovina, iako je bio u rata, smatram pozitivnim, jer i ono što smo djelomično dobili natrag ipak je relativno ispravno jer se mnogi od nas nisu nadali da će uopće išta dobiti.

Oni koji imaju nešto zemlje, još se nekako snalaze, ali umirovljenicima u gradu je doista jako teško preživjeti.

Vaš stav o tome što bi trebalo napraviti u mirovinskoj reformi i povećanju dobne granice za odlazaka u mirovinu?

Radnici imaju sve manje prava i doista su ugroženi, a mladi će sve više odlaziti ukoliko se stanje ne popravi. Naravno, povećanje dobne granice na 67 godina je u ovoj situaciji teško izvesti. To je naprosto kao da vam pred kraj života daju da odete u mirovinu. Pitam se kako će radnici, koji su u proizvodnji i u teškim radnim uvjetima, dočekati tu mirovinu.

Što bi onda trebalo napraviti, gdje je izlaz?

Kao prvo, mislim da treba pokrenuti proizvodnju, jer bez nje nemamo nikakve šanse. Evo u mojoj bivšoj firmi, bilo je više od tisuću radnika, a sada je tamo više zaštitara nego radnika. Nekada smo radili i imali smo, rezultati rada bili su vidljivi i mjerljivi.